

være enig i, at det i og for sig er uheldigt at sige: Naar saa og saa Meget kommer ind, skal Staten give saa og saa Meget, fjøndt det kan gjerne være, at det kan være en Dmvel, ad hvilken man kan faae Noget ind, som man ellers ikke fik. Men det, jeg fremhævede og atter nu skal fremhæve, var Faren for, at § 2 skal overføre det offentlige Fattigvæsen til „de Fattiges Kasse“ og virke til Afsløsningen af det nuværende offentlige Fattigvæsen. Jeg tillod mig at antyde, at, naar en Kommune har en Udgift paa 4,000 Kr. til Fattigvæsenet — det var det Exempel, jeg nævnedes — og kan slippe med en Udgift paa 2,000 og faae 2,000 af Statskassen, naar en Kommune altfaa ved at tilveiebringe 2,000 Kr. frivillig kan nedskutte sit Budget med 2,000 Kr., naar den kan faae 2,000 Kr. erstattede ved, at der dannes en privat Forening for Tilveiebringelsen af den samme Sum med nogenlunde den samme Fordeling som efter Statteligningen, troede jeg nok, da det kan være til stor Fordel for Kommunens Beboere, at Samvittigheden overfor Statskassen ikke vilde være saa gyselig øm. Det blev jo forleden fremhævet af det ærede Medlem for Veile Amts 2den Valgkreds, at man ude omkring i Befolkningen havde nogle besynderlige Begreber om Statskassen, og at det navnlig ikke stod klart for Alle, at de Penge, som den betalte, maatte man selv betale igjen. Jeg tror derfor, at, da det vil være lettere at tilveiebringe 2,000 Kr. end 4,000 Kr., vil man træffe Foranstaltninger for at samle den mindre Sum for af Staten at faae en lignende, og at Paragrafen paa denne Maade vil kunne bruges til at faae en Afsløsning af det offentlige Fattigvæsen. Det kan ikke ske paa een Dag, men det maa kunne ske efterhaanden, naar man vil arrangere sig paa at faae frivillige Ydelser i Stedet for tvungne. Naar denne Ydelse kunde blive belagt med et ligesaa stort Tilskud fra Statskassen, som man selv havde betalt, ser jeg ikke, hvorfor man ikke frivillig skulde tilveiebringe 2,000 Kr. i Stedet for tvungent at betale 4,000.

Sage: Det, jeg vilde have sagt, er i det Bæsentlige og vistnok ogsaa bedre, end jeg selv kunde have gjort det, blevet sagt af det ærede Medlem for Veile Amts 2den Valgkreds (Berg). En af de Herrer Forslagsstillere kan bevindes, at jeg i hvert Fald havde til Hensigt at opponere imod Lovforslagets § 2, idet jeg har gjort det privat for ham, men da det er blevet saa ubønhæmende og saa klart fremsat af det ærede Medlem for Veile Amts 2den Valgkreds, hvilken Fare der kan være ved § 2, skal jeg ikke nu dvæle ved den. — Om § 1 have de ærede Forslagsstillere selv erklæret, saa vidt jeg har forstaaet Debatten, at de ville frasalbe den (Eh. Nielsen: Nei!) Idet de have erklæret, at de ville frasalbe Statsstilskud, frasalbe de Paragrafen, thi det er jo netop det, som

det kommer an paa i denne Paragraf. At Kommunklassen kan give Bidrag til de Fattiges Kasse, er jo Noget, vi vide i Forveien. Denne Paragraf skal jeg altfaa ikke dvæle ved. Der kom imidlertid en ganske ny Betragtning frem fra det ærede Medlem for Kjøbenhavns Amts 5te Valgkreds (Holtstein-Ledreborg), og hvis den kan staa sig, er det uengetelig min Mening, at da skulle vi skynde os med at tage ikke $\frac{1}{2}$ Million, men et Par Millioner ud af Statskassen for at give dem bort paa den her foreslaaede Maade. Det var nemlig den Betragtning, at der var Millioner — det skulde endog være 3—4 Millioner aarlig — som uretfærdig afkrævedes netop den Klasse, som mindst kunde taale det, og at det derfor ikke var mere end billigt, naar Noget vilde vise sig gode Hjerte, at man begyndte med at give Lidt af disse Millioner tilbage. Alle burde da skynde sig med at slutte sig til denne Lante, for at Pengene hurtigst mulig kunde blive betalte tilbage igjen. Dette var i hvert Fald Grundlaget for det ærede Medlems Raisonnement. Men naar man vil gjøre dette gjældende, kan man uengetelig komme mærkvarbig vidt, hvad Anvendelsen af Statens Penge angaar; jeg tror, at Alle da ligesaa godt strax kunne begynde paa denne store Retfærdighedsopgjørelse. Der kan maaske dog hertil bemærkes, at det er besynderligt, at de Herrer, der saa varmt interessere sig for Arbejderklassen, ikke ere blevne opmærksomme paa denne umaabelige Uretfærdighed, før en Professor opdagede den og i en Forelæsning gjorde dette Regnestykke op (Kjær: Det er en gammel Historie, det have vi længe vidst). Man har ikke hørt det før, eller i alt Fald er den Paastand ikke fremsat i samme Form tidligere. Det er en Professor, som har gjort Regnestykket op, og nu bliver det staaet fast som en Kjendsgjerning, der ikke kan modbevises. Jeg haaber imidlertid, at en nysgigtig Undersøgelse fra anden Side vil kunne vise, hvor vildeende det Resultat er, der kan komme ud af denne Opdagelse, og jeg skal tillade mig at paapege et Par Punkter, som i ethvert Fald ville kunne støkke det Resultat, som Professoren er kommen til. Naar han siger, at Arbejderklassen bærer hele Brændevinsafgiften, glemmer han for det Første, at en stor Del Arbejdere faae Kosten hos Arbeidsgiveren, og da Arbeidslønnen ikke retter sig efter Forbrugsartiklernes mere eller mindre høje Pris, men efter Forholdet mellem Tilbud og Efterspørgsel, bærer Arbeidsgiveren Statten paa Brændevin alle de Steder, hvor Arbejderne ere paa Kost, og det er Tilfellet i en stor Mængde af Landets Egne. Der maa altfaa træffes et betydeligt Beløb fra. Dernæst bruges Brændevin jo ogsaa paa mange andre Maader end netop som Oplivelses- og Næringsmiddel. Det maa ogsaa træffes fra. Hvad selve Opjørelsen angaar, skal jeg ikke komme ind paa den, jeg savner dertil Materiale og formodentlig ogsaa